

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА  
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

**«ЗАТВЕРДЖУЮ»**  
Проректор  
з науково-методичної  
та навчальної роботи  
О. Б. Жильцов  
« 30 » \_\_\_\_\_ 2020 року

***РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ***

**ОДФ.08 АРТ ОСВІТА ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

(повна назва навчальної дисципліни за навчальним планом)

для студентів

спеціальності \_\_\_\_\_ 012 Дошкільна освіта  
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня \_\_\_\_\_ першого (бакалаврського)  
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми \_\_\_\_\_ 012.00.01 Дошкільна освіта  
(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації \_\_\_\_\_ Іноземна мова  
(назва спеціалізації)



Київ-2020

**Розробники:**

Половіна Олена Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти

Кондратець Інна Вікторівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти

**Викладачі:**

Половіна Олена Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти

Кондратець Інна Вікторівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти

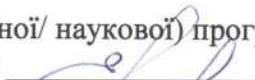
Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри дошкільної освіти

Протокол від 16 січня 2020 р. № 9

Завідувач кафедри  Г. В. Беленька

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/ наукової) програми (керівником проектної групи) 012.00.01 Дошкільна освіта (назва освітньої програми)

\_\_\_\_\_.\_\_\_\_.2020 р.

Гарант освітньої (професійної/ наукової) програми (керівник проектної групи)  (О. А. Половіна)

Робочу програму перевірено

\_\_\_\_\_.\_\_\_\_.2020 р.

Заступник директора  М. А. Машовець

Пролонговано:

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_), «\_\_» \_\_ 20\_\_ р. протокол № \_\_

(підпис) (ПІБ)  
на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_), «\_\_» \_\_ 20\_\_ р. протокол № \_\_

(підпис) (ПІБ)  
на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_), «\_\_» \_\_ 20\_\_ р. протокол № \_\_  
(підпис) (ПІБ)

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_), «\_\_» \_\_ 20\_\_ р. протокол № \_\_  
(підпис) (ПІБ)

## 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни		
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/ годин	6 /180	
Курс	1, 2 (скорочений термін навчання)	1, 2 (скорочений термін навчання)
Семестр	2, 3	7, 8
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	6	6
Обсяг годин, в тому числі:	180	180
Аудиторні	84	24
Модульний контроль	12	-
Семестровий контроль	іспит 30	іспит
Самостійна робота	54	156
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Мета курсу** – формування мистецької культури та фахових компетентностей майбутніх вихователів стосовно організації арт освіти дітей дошкільного віку.

Завдання курсу:

- формувати знання про вплив мистецтва на розвиток особистості;
- ознайомити студентів з технологією образотворення;
- вправляти студентів в умінні методично грамотно застосовувати сучасні засоби та педагогічні технології арт освіти в практиці роботи з дітьми дошкільного віку.

Завдання курсу спрямовані на формування таких компетентностей:

**Інтегральна компетентність** – Здатність самостійно та комплексно розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі розвитку, навчання і виховання дітей раннього та дошкільного віку із застосуванням теорії та методики дошкільної освіти в типових і невизначених умовах системи дошкільної освіти.

**ЗК-1.** Здатність до продуктивного (абстрактного, образного дискурсивного, креативного) мислення.

**ЗК-2.** Здатність до самостійного пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

**ФК-1.** Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості, зокрема креативності.

**ФК-7.** Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку естетичного ставлення до довкілля, емоційного сприймання і переживання творів мистецтва; здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо).

**ФК-8.** Здатність до організації різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на засадах інтеграції.

### **3. Результати навчання за дисципліною**

**ПРН-3.** Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання у розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

**ПРН-4.** Творчо реалізувати завдання і зміст програм дошкільної освіти, рекомендованих МОН України відповідно до БКДО.

**ПРН-7.** Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу; здійснювати управління його якістю; володіти вміннями, необхідними для реалізації БКДО та чинних освітніх програм; визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти.

**ПРН-11.** Володіти технологіями організації розвивального середовища в групах дітей раннього і дошкільного віку.

**ПРН-13.** Впроваджувати інноваційні педагогічні технології виховання і навчання в освітній процес ЗДО.

**ПРН-15.** Планувати освітній процес в ЗДО; розробляти плани та конспекти різних форм освітньої діяльності дітей дошкільного віку з урахуванням вікових особливостей та індивідуальних відмінностей.

#### 4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем		Усього	Розподіл годин між видами робіт					
			Аудиторна					Самостійна
			Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
<b>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I</b>								
<b>Формування мистецької культури особистості</b>								
1.	Арт освіта як базис формування фахової компетентності майбутніх вихователів	10	2	4				4
2.	Формування у дітей дошкільного віку компетентності за освітньою лінією «Дитина у світі культури»	8	2	2				4
3.	Мистецтво як інтегратор в освіті дітей дошкільного віку	10	2	4				4
Модульний контроль		2	2					
<i>Разом</i>		30	6	10				12
<b>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II</b>								
<b>Методичні засади арт освіти дітей дошкільного віку</b>								
4-5.	Методи та форми організації арт освіти дітей дошкільного віку	20	4	8				8
6-7.	Технологія образотворення	26	4	14				8
8.	Особливості самостійної художньої діяльності дітей у закладі дошкільної освіти	10	2	4				4
Модульний контроль		4	4					
<i>Разом</i>		60	10	26				20
<b>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III</b>								
<b>Театральна педагогіка</b>								
9.	Мистецтво театру як засіб формування особистості		2	2				4
10.	Формування акторської майстерності майбутніх вихователів		2	6				3
11.	Особливості розвитку акторських здібностей у дітей дошкільного віку		2	4				3

Модульний контроль		2	2				
<i>Разом</i>		30	6	12			10
<b>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV</b> <b>Музичне мистецтво як складник арт освіти дітей дошкільного віку</b>							
12.	Педагогічний супровід музичної діяльності дітей дошкільного віку		2	4			4
13.	Музичний супровід фрагментів життєдіяльності дітей дошкільного віку		2	2			4
14.	Свята і розваги для дітей дошкільного віку		2	2			4
Модульний контроль		4	4				
<i>Разом</i>		30	6	8			12
<i>Екзамен</i>		30					
<b><i>Разом за навчальним планом</i></b>		<b>180</b>	<b>28</b>	<b>56</b>			<b>54</b>

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем		Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
			Аудиторна					
			Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
<b>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I</b> <b>Формування мистецької культури особистості</b>								
1.	Арт освіта як базис формування фахової компетентності майбутніх вихователів		2				38	
<i>Разом</i>		40	2				38	
<b>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II</b> <b>Методичні засади арт освіти дітей дошкільного віку</b>								
2.	Технологія образотворення		2		8		50	
<i>Разом</i>		60	2		8		50	
<b>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III</b> <b>Театральна педагогіка</b>								

3.	Особливості розвитку акторських здібностей у дітей дошкільного віку		2	4				34
<i>Разом</i>		40	2	4				34
<b>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV</b>								
<b>Музичне мистецтво як складник арт освіти дітей дошкільного віку</b>								
4.	Музичний супровід фрагментів життєдіяльності дітей дошкільного віку		2	4				34
<i>Разом</i>		40	2	4				34
<i>Екзамен</i>								
<b><i>Разом за навчальним планом</i></b>		<b>180</b>	<b>8</b>	<b>16</b>				<b>156</b>

## 5. Програма навчальної дисципліни

### ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

#### Формування мистецької культури особистості

##### Лекція 1.

#### Арт освіта як базис формування фахової компетентності майбутніх вихователів (2 год.)

Базові поняття арт освіти: мистецька компетентність майбутніх вихователів, складники арт освіти (краса світу й внутрішня краса). Естетика як наука про почуттєве сприймання світу. Психолого-педагогічні основи формування у особистості естетичного ставлення (на основі наукових досліджень, А. Адаської, Н. Аксаріної, Є. Аркіна, І. Беха, Л. Божович, Д. Ельконіна, А. Єремєєва, О. Запорожця, І. Кона, В. Котирло, Б. Кубланова, М. Лісіної, І. Левшина, Д. Леонтєєва, О. Мелік-Пашаєва, Н. Менчинської, С. Новосолової, С. Рубінштейна, П. Рудика, Б. Теплової). Мистецтво пауз споглядання. Мистецтво як естетична категорія, форма суспільної свідомості, спосіб відображення життя в художній творчості (Е. Белкіна, О. Комаровська, В. Кудрявцев, Л. Масол, Н. Миропольська, Г. Падалка, О. Рудницька, Т. Турчин та інші). Функції мистецтва: естетична, гедоністична, освітня, сугестивна тощо (Ю. Борєв, М. Каган). Види мистецтва.

#### *Семінарське заняття 1. Види мистецтва (2 год.)*

##### *I. Теоретична частина. Питання для обговорення.*

Вплив видів та напрямів мистецтва на формування ціннісних орієнтирів особистості.

##### *II. Практична частина.*

Створення та презентація програми самовдосконалення майбутніх вихователів засобом мистецтва (започаткування щоденника мистецьких вражень – особистісна рефлексія).

##### *III. Рефлексія.*

Основна література: 2

Додаткова література: 1, 7

#### *Семінарське заняття 2. Формування культури майбутнього вихователя (2 год.)*

##### *I. Теоретична частина. Питання для обговорення.*

Культурний потенціал столиці у формуванні мистецької компетентності майбутнього вихователя.

##### *II. Практична частина.*

Створення арт маршруту майбутнього вихователя.

##### *III. Рефлексія.*

Основна література: 2

Додаткова література: 7

##### Лекція 2.



**Формування у дітей дошкільного віку компетентності за освітньою лінією «дитина у світі культури» (2 год.)**

Педагогічні виміри понять «компетентність» і «компетенція». Дослідження Г. Беленької, Л. Хоружої щодо реалізації компетентнісного підходу в освіті. Предметно-практична та художньо-продуктивна компетенції дітей дошкільного віку. Механізм формування у дітей дошкільного віку компетентності за освітньою лінією «Дитина у світі культури» БКДО (ред. 2012 р.). Створення арт простору в закладі дошкільної освіти.

**Семінарське заняття 3. Розвиток творчих здібностей особистості (2 год.)**

***I. Теоретична частина. Питання для обговорення.***

Дискусійна платформа: «Ранній розвиток дитини: когнітивне насилля чи стимулювання творчої активності?»

***II. Практична частина.***

Формування навичок критичного мислення під час аналізу альбомів для розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку.

***III. Рефлексія.***

Основна література: 2

Додаткова література: 2

**Лекція 3.**

**Мистецтво як інтегратор в освіті дітей дошкільного віку (2 год.)**

Поняття інтеграції в дошкільній освіті (Н. Гавриш). Інтегративна функція мистецтва. Врахування інтегративного підходу під час планування роботи з ознайомлення дітей з мистецтвом. Інтеграція в ознайомленні дітей із живописом, графікою, скульптурою, архітектурою, декоративно-ужитковим мистецтвом. Інтегративність в образотворчій діяльності дітей дошкільного віку (малювання, ліплення, аплікація). Інтегративність як ознака музичної діяльності (слухання, співи, музично-ритмічні рухи). Інтегративність у театралізованій діяльності дітей дошкільного віку.

**Семінарське заняття 4-5. Реалізація принципу інтеграції в арт освіті дітей дошкільного віку (4 год.)**

***I. Теоретична частина. Питання для обговорення.***

1. Особливості організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти на засадах інтеграції: від теорії до практики.

2. Формування готовності до інтегрованої освіти у майбутніх педагогів.

***II. Практична частина.***

1. Створення інтелектуальних карт (кластерів) для ознайомлення дітей дошкільного віку з мистецтвом на основі наукових розвідок Н. Гавриш.

2. Моделювання форм роботи педагога з дітьми на основі принципу інтеграції за освітньою програмою для дітей від 2 до 7 років «Дитина», 2016 р.

### **III. Рефлексія.**

Основна література: 1

Додаткова література: 3

## **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II**

### **Методичні засади арт освіти дітей дошкільного віку**

#### **Лекція 4-5.**

#### **Методи та форми організації арт освіти дітей дошкільного віку (4 год.)**

Вектори арт освіти. Орієнтири супроводу арт освіти дітей дошкільного віку: супровід-співробітництво та супровід-ініціювання. Форми арт освіти в ЗДО: мистецькі заняття, художньо-педагогічне спілкування, творчі проекти, заняття з елементами музейної педагогіки, екскурсії, арт-терапевтичні сесії, майстерні. Гігієнічні та естетичні вимоги до проведення мистецьких форм роботи. Етапи проведення мистецьких занять: проєктивний, діяльнісний, результативно-аналітичний. Методи арт освіти: наочні, практичні, словесні, інформаційно-рецептивні, репродуктивні, евристичні. Стимулювання творчої активності дітей дошкільного віку. (на основі досліджень К. Демчик, О. Дронової, Т. Житнік, О. Іваненко, І. Карабаєвої, О. Половіної, В. Рагозіної, О. Саприкіної, Г. Сухорукової, Л. Шульги).

**Семінарське заняття 6-7.** Специфіка проведення екскурсій мистецького спрямування з дітьми дошкільного віку (4 год.)

#### **I. Теоретична частина. Питання для обговорення.**

Педагогічні умови проведення екскурсій мистецького спрямування з дітьми дошкільного віку.

#### **II. Практична частина.**

Моделювання екскурсійного маршруту для дітей дошкільного віку. (парк «Київ в мініатюрі»)

#### **III. Рефлексія.**

Основна література: 2

Додаткова література: 1

**Семінарське заняття 8-9.** Організація творчих проєктів у ЗДО (4 год.)

#### **I. Теоретична частина. Питання для обговорення.**

1. Особливості використання проєктної діяльності в арт освіті дітей дошкільного віку.

2. Структура проєкту: мотиваційний, технологічний, заключний етапи.

#### **II. Практична частина.**

Вправління у прийомах роботи на проєктом: особливості вибору теми; прийоми інтригування дітей; вправління у формулюванні запитання дня; конкретизація видів діяльності, методів, прийомів, форм роботи; проєкція на батьків; прогнозування результату кожного проєктного дня; формування рефлексивних умінь майбутнього вихователя; вибір доцільних форм заключного етапу проєкту.

### ***III. Рефлексія.***

Основна література: 2

Додаткова література: 4

### **Лекція 6-7.**

#### **Технологія образотворення (4 год.)**

Образотворення як інструмент поліфонічного сприймання світу. Поняття про метод креативної структурованої імпровізації МКСІ (Олег Драч). Алгоритм вертикалі образотворення: зерно образу, внутрішній персонаж, асоціативна поведінка (зовнішньорухова та внутрішньо чуттєвомисленнева). Види емоційно-зорієнтованого образотворення: «Free painting», пластичне образотворення, конструктивне образотворення. Особливості впровадження технології образотворення у різних вікових групах. Визначальні принципи образотворення: значимість власної діяльності та відмова від зразку.

***Семінарське заняття 10-11.*** «Free painting» (вільне малювання) в арт освіті дітей дошкільного віку (4 год.)

#### ***I. Теоретична частина. Питання для обговорення.***

Створення умов для емоційно-піднесеного настрою дітей під час створення образу за допомогою зображувальних матеріалів (крейда, кольорові олівці, воскові олівці, темпера, гуашеві, акварельні фарби, харчові барвники тощо).

#### ***II. Практична частина.***

Вправління у техніках малювання: малювання пальчиками, долоньками фарбами на основі крему, малювання 3-D фарбами, малювання плинною фарбою, малювання повітряними кульками, губкою, малювання на різних поверхнях (плівка, скло, шпалери, паперові тарілки тощо), кляксографія, ниткографія, симетричне передруковування плям, малювання мильними бульбашками тощо. Музичне малювання.

### ***III. Рефлексія.***

Основна література: 1, 4

Додаткова література: 8

***Семінарське заняття 12.*** Конструктивне образотворення (2 год.)

#### ***I. Теоретична частина. Питання для обговорення.***

1. Навчання дітей дошкільного віку основам конструктивного образотворення: гігієнічні вимоги, ускладнення методів та прийомів, матеріали, тематика.

2. Прийоми та методи навчання безпечного користування ножицями.
3. Формування у дітей побутових навичок під час конструктивного образотворення.

### ***II. Практична частина.***

Робота у підгрупах: вправління у конструктивному образотворенні у процесі опанування методики роботи з паперовими кульками; створення колажу з використанням в аплікації різних матеріалів (засушені частини рослин, шматочки шкіри, тканин, хутра, намистинки, пайетки, пір'я тощо). Використання техніки колаж як засобу самопізнання та саморозвитку майбутнього педагога.

### ***III. Рефлексія.***

Основна література: 1

Додаткова література: 4

## ***Семінарське заняття 13-14. Пластичне образотворення (4 год.)***

### ***I. Теоретична частина. Питання для обговорення.***

1. Матеріали для пластичного образотворення: синтетичні чи натуральні?
2. Пластичне образотворення і життєва компетентність: у чому взаємозв'язок ?

### ***II. Практична частина.***

Вправління у прийомах пластичного образотворення. Формування основ кулінарного мистецтва в процесі роботи з тістом. Робота з пластичними матеріалами як засіб формування емоційного інтелекту. Арт техніка «Мандала по колу».

### ***III. Рефлексія.***

Основна література: 1

Додаткова література: 3, 8

## ***Семінарське заняття 15-16. Секрети живопису (4 год.)***

### ***I. Теоретична частина. Питання для обговорення.***

Ознайомлення дошкільників з творами живопису: примха чи необхідність?

### ***II. Практична частина.***

Вправління в організації художньо-педагогічних спілкувань педагога з дітьми за творами живопису (за картинами Катерини Білокур, Архипа Куїнджі, Юрія Камишного, Олександра Шовкуненка, Сергія Шишка, Сергія Васильківського, Миколи Бурачека, Миколи Глуценка, Михайла Беркоса, Віктора Васнецова, Миколи Пимоненка, Федора Кричевського, Івана Марчука, Кетрін Фішер, Євгенії Гапчинської, Владислава Єрко, Костя Лавро, Катерини Штанко, Олесі Магеровської).

Презентація римейків на класичні твори живопису. Вправління у прийомі оживлення картин. Вправління в арт-іграх.

### ***III. Рефлексія.***

Основна література: 1

Додаткова література: 1

### **Лекція 8**

#### **Особливості самостійної художньої діяльності дітей у закладі дошкільної освіти (2 год.)**

Організація самостійної художньої діяльності дітей в закладі дошкільної освіти. Складники самостійної художньої діяльності дітей дошкільного віку. Особливості самостійної художньої діяльності дітей у різних вікових групах. Вимоги до розвивального естетичного середовища. Складники розвивально-естетичного середовища у різних вікових групах. Створення умов для самостійної художньої діяльності у ЗДО та сім'ї.

**Семінарське заняття 17-18.** Педагогічні умови здобування арт освіти дітьми з особливими потребами (4 год.)

#### ***I. Теоретична частина. Питання для обговорення.***

Створення інклюзивного естетичного середовища в закладі дошкільної освіти.

#### ***II. Практична частина.***

Аналіз методів та прийомів включення дітей з особливими потребами в мистецьку діяльність (на базі ЗДО).

#### ***III. Рефлексія.***

Основна література: 1, 2

Додаткова література: 2

## **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III**

### **Театральна педагогіка**

### **Лекція 9**

#### **Мистецтво театру як засіб формування особистості (2 год.)**

Роль театального мистецтва у формуванні особистості. Театральна культура педагога. Організація і проведення театральних вистав у закладі дошкільної освіти. Драматизація та інсценування художніх творів. Напрями ознайомлення дітей дошкільного віку з театральним мистецтвом (безпосереднє; опосередковане (розповіді, альбоми, радіо, грамзапис, телевізор, комп'ютер; самостійна художня діяльність). Ознайомлення дітей з театром як культурною установою. Таємниці театральних професій. Правила поведінки в театрі. Використання мистецтва театру в роботі вихователів.

**Семінарське заняття 19.** Особливості театальної діяльності в закладі дошкільної освіти (2 год.)

#### ***I. Теоретична частина. Питання для обговорення.***

Театралізована діяльність дітей дошкільного віку: аматорство чи професіоналізм?

#### ***II. Практична частина.***

Вправління у методах та прийомах використання різних видів театру (театр ляльок, театр іграшок, пальчиковий театр, тіньовий театр, театр leg-players, театр фартушків, театр рукавичок, театр кухликів тощо).

### **III. Рефлексія.**

Основна література: 1

Додаткова література: 2

## **Лекція 10**

### **Формування акторської майстерності майбутніх вихователів (2 год.)**

Основні елементи системи К. С. Станіславського. Вивільнення м'язів тіла та досягнення «свободи». «Я в запропонованих обставинах» та дія. Почуття правди, логіка і послідовність. Емоційна пам'ять та розвиток уваги. Спілкування. Правильна подача голосу (розвиток грудного регістру). Робочі інструменти актора (зовнішні – технологічні та внутрішні – психо-фізичні). Розвиток уваги та зосередженості. Засоби емоційної виразності. Тренажі та тренінги. Вміння зацікавити аудиторію. Сценічний рух, пластика, міміка та координація на сцені. Біомеханіка, тренажі та прийоми В. Е. Меєргольда.

### **Семінарське заняття 20. Дикція та робота над голосом (2 год.)**

#### **I. Теоретична частина. Питання для обговорення.**

Прийоми роботи з голосом. Правильна подача голосу та посил. Регістри голосу та діапазон звучання.

#### **II. Практична частина.**

Артикуляційна гімнастика. Вдосконалення артикуляційного укладу кожного звуку ізольовано, а також складів, текстів, речень, скоромовок. Розвиток мовного апарату у зв'язку з діяльністю органів артикуляції. Розвиток координованої роботи частин органів внутрішньо глоткової і зовнішньої артикуляції. Розвиток відчуття резонування при вільному положенні артикуляційного апарата. Розвиток слухових і м'язових відчуттів. Робота над голосом. Тренаж «Затиснута і розслаблена щелепа».

Вправа «Вільна мова». Вправа «Вакуум». Вправа «Горіх».

### **III. Рефлексія.**

Основна література: 5

Додаткова література: 6

### **Семінарське заняття 21. Сценічна пластика та координація тіла (2 год.)**

#### **I. Теоретична частина. Питання для обговорення.**

Зняття «затисків» тіла. Вільне володіння тілом. Прийоми акторської біомеханіки. Поняття «Броунівський рух». Поняття «Штамп».

#### **II. Практична частина.**

Тренажі на правильне керування енергією. Тренажі на виявлення та зняття «затисків» (фізичні, психологічні). Гімнастика спини та робота над осанкою. Вправа «Зерно». Вправа «Барабан». Вправа «Гарячий пиріг».

Акторська імпровізація. Вправа «Ходьба по колу». Тренаж «Я дерев'яна лялька». Тренаж «Роби як я». Тренаж «Дзеркало».

### ***III. Рефлексія.***

Основна література: 5

Додаткова література: 7

***Семінарське заняття 22.*** Акторська техніка (2 год.)

#### ***I. Теоретична частина. Питання для обговорення.***

Психологічна правда та психофізика. Поняття «конфлікт» та психологічний вибір. Поняття «надзадача». Поняття «Дія». Сценічна свобода, емоційна пам'ять, відчуття правди і віри, сценічне завдання та його складові, сценічне відношення, сценічне спілкування.

#### ***II. Практична частина.***

Етюдна форма у професійній підготовці. Прийом «Я в запропонованих обставинах» та вправи на дію в різних запропонованих обставинах. Пошук виразності, органіки та психологічної логіки. Тренажі на розвиток уяви та пам'яті. Тренажі на емоційний посил. Тренажі на розвиток креативності. Розвиток емоційної пам'яті. Тренаж «Місце з права». Тренаж «Передай емоцію». Тренажі на взаємодію з партнером. Тренаж «Тенісний м'яч». Тренаж на емоційний посил «Ти». Завдання «Біографія ролі». Навички роботи з уявними предметами (етюдна форма).

### ***III. Рефлексія.***

Основна література: 5

Додаткова література: 2

## **Лекція 11**

**Особливості розвитку акторських здібностей у дітей дошкільного віку (2 год.)**

Роль театралізованих ігор (С. Русова, О. Антипіна, Л. Артемова, Г. Михайлова, М. Маньова, Е. Чурилова). Види дитячих театрів (традиційний, нетрадиційний). Види театралізованої діяльності (за способом організації (індивідуальні/колективні ігри); за змістом театралізованої діяльності (ігри-драматизації, інсценування); за видами ігрового матеріалу (театр ляльок, театр іграшок, пальчиковий театр тощо). Організація театралізованої діяльності в різних вікових групах. Акторське тренування. Засоби образної та емоційної виразності. Міміка та пантоміма. Інтонація. Дитячий варіант «аутотренінгу». «Гра для себе». Акторські здібності дітей дошкільного віку.

***Семінарське заняття 23-24.*** Формування основ акторської майстерності у дітей дошкільного віку (4 год.)

#### ***I. Теоретична частина. Питання для обговорення.***

Метод креативної структурованої імпровізації Олега Драча та можливість його застосування у роботі з дітьми дошкільного віку.

#### ***II. Практична частина.***

Вправління у роботі з зерном образу. Вправління у пластичних етюдах.

### ***III. Рефлексія.***

Основна література: 1

Додаткова література: 8

## **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV**

**Музичне мистецтво як складник арт освіти дітей дошкільного віку**

### **Лекція 12**

**Педагогічний супровід музичної діяльності дітей дошкільного віку (2 год.)**

Психолого-педагогічні основи музичного виховання дітей дошкільного віку (Н. Ветлугіна, О. Іваненко, Р. Зінич, І. Рудченко, Р. Савченко, С. Шоломович). Музичні здібності та задатки. Види музичної діяльності дітей дошкільного віку. Особливості використання музичних творів для слухання на мистецьких заняттях, заняттях з розвитку мовлення, ознайомлення з природою тощо. Роль вихователя у навчанні дітей співу: охорона дитячого голосу, методи та прийоми навчання співу, етапи розучування пісні. Організація музично-ритмічної діяльності дітей в групі закладу дошкільної світи: ритмічні хвилинки, музично-ритмічні вправи, музичні руханки, музичні паузи та музичні привітання.

***Семінарське заняття 25-26.*** Особливості навчання гри на дитячих музичних інструментах (4 год.)

#### ***I. Теоретична частина. Питання для обговорення.***

Особливості використання музичних інструментів у різних формах освітньої роботи з дітьми.

#### ***II. Практична частина.***

Вивчення досвіду навчання дітей гри на музичних інструментах в ЗДО №518 (музичний керівник Лана Колосюк). Вправління в гри на дитячих музичних інструментах. Організація оркестру. Створення майстерні звуків.

### ***III. Рефлексія.***

Основна література: 1, 3

Додаткова література: 5

### **Лекція 13**

**Музичний супровід фрагментів життєдіяльності дітей дошкільного віку (2 год.)**

Використання музики в повсякденному житті дітей у закладі дошкільної освіти. Музичний супровід різних видів дитячої діяльності: ігрова, пізнавальна, рухова тощо. Реалізація співпраці музичного керівника та вихователя під час організації різних форм музичної діяльності. Музичне виховання в сім'ї.



**Семінарське заняття 27.** Організація музичної гри з дітьми дошкільного віку (2 год.)

***I. Теоретична частина. Питання для обговорення.***

Педагогічні умови організації музичної ігрової діяльності дітей дошкільного віку.

***II. Практична частина.***

Моделювання методики проведення музичних ігор у різних вікових групах

***III. Рефлексія.***

Основна література: 1, 3

Додаткова література: 4

**Лекція 14**

**Свята і розваги для дітей дошкільного віку (2 год.)**

Дозвілєва діяльність дітей дошкільного віку. Особливості проведення свят та розваг у ЗДО. Неприйнятність проведення репетицій у ЗДО. Планування свят та розваг у закладі дошкільної освіти. Залучення батьків до проведення свят і розваг у закладі дошкільної освіти, відвідування, виставок, музеїв, театрів.

**Семінарське заняття 28.** Особливості планування, організації та проведення свят і розваг у сучасному закладі дошкільної освіти (2 год.)

***I. Теоретична частина. Питання для обговорення.***

Як зробити свято для дітей справжнім святом?

***II. Практична частина.***

Створення та презентація алгоритмів свят і розваг (робота у підгрупах).

***III. Рефлексія.***

Основна література: 3, 5

Додаткова література: 5

## 6 Контроль навчальних досягнень

### 6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студентів	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	5	5	3	3	3	3
Відвідування семінарських занять	1	5	5	13	13	6	6	4	4
Робота на семінарському занятті	10	2	20	4	40	2	20	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	1x100	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання модульної роботи	25	1	25	2	50	1	25	2	50
Разом		–	78	–	133	–	79	–	92
Максимальна кількість балів за навчальну дисципліну – 382.									
Коефіцієнт до розрахунку (без екзамену) – $382:60=6,36$ . Розрахунок $382:6,36=60$ балів; екзамен – 40 балів; усього 100 балів; оцінка за шкалою – А.									

## 6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни передбачає комплексний підхід до її виконання та оптимізується одним завданням у вигляді проєкту.

### Самостійна робота (56 год.)

Розробити, апробувати та представити мистецький міні-проєкт (тема за вибором студента) для дітей дошкільного віку.

#### Вимоги до проєкту:

- ✓ спрямованість на вирішення завдань освітньої лінії «Дитина в світі культури» (за БКДО в Україні, 2012р.);
- ✓ мета проєкту корелюється з результатом (продуктом) проєкту;
- ✓ наявність 3-х етапів проєкту (підготовчий, технологічний, заключний);
- ✓ забезпечення синкретичності (поєднання, злиття) різних видів мистецької діяльності дітей (образотворчої, музичної, театралізованої), що спрямовані на реалізацію мети проєкту;
- ✓ використання мистецтва як інтегратора в освіті дітей дошкільного віку;
- ✓ врахування провідного виду діяльності дітей дошкільного віку (гра);
- ✓ реалізація методів та прийомів стимулювання творчої та діяльнісної активності;
- ✓ передбачення активного залучення батьків до проєкту;
- ✓ реалізація здоров'язберезувальної компоненти дошкільної освіти.
- ✓

№	Критерії оцінювання самостійної роботи 3	Бали
1	Відповідність змісту проєкту освітній лінії «Дитина у світі культури» (БКДО ред. 2012р.)	10
2	Методична грамотність у визначенні мети проєкту	10
3	Наявність 3-х етапів проєкту	10
4	Наявність проблемного питання до кожного дня проєкту	10
5	Наявність інтегрованих завдань для дітей	10
6	Активізація дітей у різних видах мистецької діяльності	10
7	Наявність активних форм роботи з батьками	10
8	Фіксація форми закріплення вражень	10
9	Фото-фіксаж перебігу проєкту	10
10	Естетичність, стилістична та орфографічна грамотність оформлення проєкту	10
<b>Усього</b>		<b>100</b>

## АЛГОРИТМ ПРОЄКТУ

Назва (тема) проєкту; вікова група; № закладу дошкільної освіти, у якому реалізований проєкт				
№ з/п	Опис етапів проєкту			
Мотиваційний етап (1 день)				
	Питання формулюється у вигляді проблемного запитання на весь проєкт (має відповідати меті проєкту)	Види дитячої діяльності (з врахуванням освітніх ліній БКДО)	Результат дня	Примітка
1.	Інтрига			
Технологічний етап (від 1 до двох тижнів)				
	Питання формулюється у вигляді проблемного запитання: одне на кожний день	Види дитячої діяльності (з врахуванням освітніх ліній БКДО)	Результат дня	Примітка
1.				
2.				
3.				
4.				
5....				
<i>Кількість пунктів – відповідно до кількості днів технологічного етапу</i>				
Заключний етап (1 день)				
	Рефлексійні запитання, які стосуються: - почуттів; - процесу; - результату проєкту	Опис заключної форми роботи (леп-бук, алгоритм свята тощо за вибором студента)	Результат дня	Примітка
1.				

### 6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

#### ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

#### Формування мистецької культури особистості

#### МКР 1. Педагогічна реклама «Мистецький потенціал столиці – дітям»

Вимоги:

- усвідомлення поняття «мистецька реклама» – популяризація видовищ з метою привернення уваги глядачів, виконана у формі буктрейлера;

- розуміння визначальних рис створення реклами: достовірність, яскравість, самобутність, інтрига, адресність, всебічна характеристика об'єкту реклами;
- висвітлення освітнього аспекту визначених арт-об'єктів;
- створення буктрейлера (з озвученням).

Умовою для виконання завдання є персональне обрання студентом (студенткою) мистецького об'єкту. Оскільки потенціал м. Києва потужний, то арт-об'єкти не повинні дублюватися, множитися, клонуватися.

№	Критерії оцінювання МКР №1	Бали
1.	Відповідність визначальним рисам створення реклами.	5
2.	Індивідуальність й оригінальність реклами.	5
3.	Наявність переконливої аргументації стосовно переваг обраного арт-об'єкту.	5
4.	Використання емоційно забарвленого тексту озвучення.	5
5.	Орієнтованість на освітній аспект.	5
<b>Усього</b>		<b>25</b>

## ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

### Методичні засади арт освіти дітей дошкільного віку

МКР – 2-3. Арт-альбом для дітей дошкільного віку за програмою «Дитина», 2016 р.

Вимоги:

- загальна кількість сторінок: 10 аркушів розміром А4 альбомної орієнтації;
- в альбомі має бути розміщений матеріал для роботи з дітьми молодшого, середнього і старшого дошкільного віку;
- на площині альбому мають бути розроблені творчі завдання для дітей, які враховують:
  - зміст образотворчої діяльності, визначений у програмі «Дитина» (2010 р.);
  - фото з матеріалами для образотворення;
  - орієнтиром результату виконання запропонованого завдання;
- в альбомі мають бути представлені три види образотворення дітей дошкільного віку; малювання (Free Paint), ліплення (пластичне образотворення), аплікація (конструктивне образотворення);
- різноманітність технік виконання та їх відповідність віковим можливостям дітей;
- проходження антиплагіту (друк довідки).

№	Критерії оцінювання МКР №2-3	Бали
1.	Наявність оригінальної назви, що відображає основні ідеї технології образотворення	10
2.	Відповідність прописаних в альбомі завдань програмовим вимогам («Дитина», 2016), віку дітей.	10
3.	Наявність світлин, які відображують алгоритм виконання певних технік образотворення.	10
4.	Дотримання естетичних вимог (охайність, привабливість, високий рівень техніки виконання)	10
5.	Простеження динаміки ускладнення завдань від молодшої до старшої групи	10
<b>Усього</b>		<b>50</b>

### ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

#### Театральна педагогіка

##### МКР – 4. Підготовка перфоменсу «Оживлення картин»:

Вимоги до виконання завдання:

- Визначитися з репродукцією картини відомого вітчизняного чи зарубіжного художника.
- Картину можна обирати з таких жанрів: побутовий, портретний, казково-билинний. Побаження: уникати використання репродукцій картини релігійного жанру.
- «Оживлюються» картини за допомогою світлини, яка відповідає антуражу репродукції.
- За результатами перфоменсу створити презентацію, в якій зазначити свої ПШБ, групу. Подати фото оригіналу репродукції картини (назва, автор) + фото римейку.

№	Критерії оцінювання МКР №4	Бали
<b>1</b>	Відповідність фото-римейку оригіналу сюжету полотна художника: <ul style="list-style-type: none"> <li>- власному типажу;</li> <li>- подібність інтер'єру;</li> <li>- одягу;</li> <li>- емоційного стану;</li> <li>- міміки;</li> <li>- пантоміміки;</li> <li>- передача атмосфери картини;</li> <li>- її епохи;</li> <li>- колориту;</li> <li>- композиційності.</li> </ul>	10 (з них) 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
<b>2</b>	Індивідуальність та оригінальність виконання роботи	10

<b>3</b>	Наявність мистецького аспекту у роботі	5
<b>Усього</b>		25

### ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

**Музичне мистецтво як складник арт освіти дітей дошкільного віку МКР – 5-6. Мистецький фестиваль.**

Вимоги до виконання завдання:

- об'єднання в 4 підгрупи у відповідності до тем: «Диво-усмішка», «Країна світла», «Відкрите серце», «Світ повітря»;
- підготовка виступу учасниками кожної підгрупи відповідно до обраної теми (тривалість 20 хв);
- виступ передбачає розкриття обраної теми у форматі акторського виконання: 1) театральної інсценівки; 2) пісні, танцю; 3) літературного твору (авторські казка або вірш, притча, легенда); 4) використання ефектів інтерактивної проекції для декорацій.

<b>№</b>	<b>Критерії оцінювання МКР №5-6</b>	<b>Бали</b>
1.	Відповідність виступу обраній темі.	5
2.	Наявність у виступі запропонованих жанрів.	5
3.	Оригінальність задуму та прийоми реалізації.	15
4.	Використання якісних фонограм, спец-ефектів тощо.	5
5.	Творчість, доцільність і екологічність у підборі костюмів та декорацій.	10
6.	Високий рівень емоційності, чистоти дикції, пластичності, яскравості виконання.	10
<b>Усього</b>		<b>50</b>

#### 6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Формою проведення семестрового контролю є екзамен (тести у комп'ютерному варіанті).

Екзаменаційний тест складається з 30 тестових завдань: з них 20 завдань – по 1 балу, 10 – по 2 бали.

Максимальна кількість балів за екзамен – 40 балів.

Відповіді студентів на питання тесту оцінюються за такими критеріями:

<b>Кількість балів</b>	<b>Критерії оцінювання</b>
35-40 балів	виставляється за ґрунтовні, систематизовані знання та розуміння матеріалу в обсязі навчальної програми;

	інтерпретацію теоретико-методичних положень та понять арт освіти при системному баченні особливостей її організації в закладі дошкільної освіти; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку й розвитку; повноту розкриття питання; цілісність, системність, логічну послідовність викладу матеріалу, вміння формулювати висновки; вияв креативності щодо розуміння й творчого використання набутих знань та умінь.
26-34 балів	виставляється за частково сформовані знання та розуміння навчального матеріалу, що систематизовані, але не відзначаються глибиною; вибіркоче використання наукової термінології; відтворення теоретико-методичних положень та понять арт освіти при неповному системному баченні її організації в закладі дошкільної освіти; відповіді на поставлені питання містять неточності; вміння застосовувати теоретичні положення у вирішенні не складних проблемних задач.
15-25 балів	виставляється за розрізненість, суперечливість, не систематизованість знань навчального матеріалу; поверхову, фрагментарну відповідь на питання, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення, відсутність систематизованого бачення щодо педагогічного супроводу здобування арт освіти дітьми дошкільного віку.
0-14	Оцінка «незадовільно» ставиться студентіві, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ЗВО без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

### 6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Мистецтво як естетична категорія.
2. Мистецтво як форма суспільної свідомості.
3. Мистецтво як спосіб відображення життя в художній творчості.
4. Функції мистецтва: естетична, гедоністична, освітня, сугестивна тощо.
5. Види мистецтва.
6. Образотворче мистецтво.
7. Музичне мистецтво.
8. Театральне, літературне мистецтво, кіномистецтво.
9. Формування у особистості естетичного ставлення до предметів та явищ довкілля й творів мистецтва.
10. Творчість, творчий потенціал особистості.
11. Інтегративна функція мистецтва.



12. Реалізація принципу інтеграції під час ознайомлення дошкільників із живописом, графікою, скульптурою, архітектурою, декоративно-ужитковим мистецтвом.
13. Інтегративний потенціал музичного мистецтва.
14. Механізм інтегрованого впливу мистецької діяльності на формування життєвої компетентності дітей дошкільного віку.
15. Освітньо-естетичний простір закладу дошкільної освіти.
16. Стимулювання творчої активності дітей дошкільного віку (на основі досліджень К. Демчик, О. Дронової, В. Котляра, О. Половіної, В. Рагозіної, О. Саприкіної, Г. Сухорукової).
17. Вектори арт освіти.
18. Супровід-співробітництво та супровід-ініціювання в арт освіті.
19. Форми арт освіти в закладі дошкільної освіти.
20. Етапи проведення мистецьких занять.
21. Методи арт освіти.
22. Екскурсії мистецького спрямування.
23. Проєктна діяльність в арт освіті дітей дошкільного віку.
24. Етапи мистецького проєкту.
25. Прийоми роботи над мистецьким проєктом.
26. Образотворення як інструмент поліфонічного сприймання світу.
27. Метод креативної структурованої імпровізації.
28. Вертикаль образотворення.
29. Види емоційно зорієнтованого образотворення дітей дошкільного віку.
30. «Free painting».
31. Пластичне образотворення.
32. Конструктивне образотворення.
33. Особливості впровадження технології образотворення у різних вікових групах.
34. Визначальні принципи образотворення.
35. Складники самостійної художньої діяльності дітей у закладі дошкільної освіти.
36. Педагогічне спілкування за творами живопису.
37. Паузи споглядання.
38. Українське мистецтво живопису: класика і сучасність.
39. Види музичної діяльності (слухання, співи, музично-ритмічні рухи).
40. Музичний супровід процесів життєдіяльності дітей дошкільного віку.
41. Сприймання й переживання музики.
42. Пластичне відтворення емоційно-образного змісту музичних творів
43. Співи та елементи підспівування.
44. Оволодіння елементарними навичками гри на музичних інструментах.
45. Диригування музичними мелодіями, п'єсами, дитячим оркестром.
46. Особливості використання музичних інструментів у різних формах освітньої роботи з дітьми.

47. Організація оркестру.
48. Музичні ігри.
49. Використання музики в повсякденному житті дітей у закладі дошкільної освіти.
50. Музичний супровід різних видів дитячої діяльності: ігрова, пізнавальна, рухова тощо.
51. Реалізація співпраці музичного керівника та вихователя під час організації різних форм музичної діяльності.
52. Музичне виховання в сім'ї.
53. Етапи розучування пісні.
54. Вимоги до пісенного репертуару.
55. Музично-ритмічна діяльність.
56. Музичні привітання.
57. Музичні паузи.
58. Музичні руханки.
59. Аніматорство у закладі дошкільної освіти.
60. Театралізована діяльність дітей дошкільного віку.
61. Театральна культура педагога.
62. Роль театралізованих ігор (С. Русова, О. Антипіна, Л. Артемова, Г. Михайлова, М. Маньова, Е. Чурилова).
63. Види дитячих театрів (традиційний, нетрадиційний).
64. Види театралізованої діяльності (за способом організації (індивідуальні/колективні ігри); за змістом театралізованої діяльності (ігри-драматизації, інсценування); за видами ігрового матеріалу (театр ляльок, театр іграшок, пальчиковий театр тощо).
65. Організація театралізованої діяльності в різних вікових групах.
66. Акторське тренування.
67. Засоби образної та емоційної виразності.
68. Міміка та пантоміма.
69. Інтонація. Дитячий варіант «аутотренінгу». «Гра для себе».
70. Акторські здібності дітей дошкільного віку.
71. Педагогічний супровід театралізованої діяльності.
72. Ознайомлення дітей з театром як закладом культури.
73. Правила поведінки в театрі.
74. Планування театралізованої діяльності в роботі вихователів.
75. Роль театрального мистецтва у формуванні особистості.
76. Таємниці театральних професій.
77. Використання мистецтва театру в роботі вихователів
78. Дозвіллєва діяльність дітей дошкільного віку.
79. Сучасний формат проведення свят і розваг у закладі дошкільної освіти.
80. Алгоритм проведення свята.
81. Особливості проведення свят і розваг у ЗДО.
82. Неприйнятність проведення репетицій у ЗДО.
83. Залучення батьків до проведення свят і розваг у закладі дошкільної

освіти.

84. Залучення батьків до відвідування виставок, музеїв, театрів.

85. Створення арт-простору в закладі дошкільної освіти.

#### 6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

### 7. Навчально-методична картка дисципліни

## 8. Рекомендовані джерела

### *Основна (базова):*

1. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина» / наук. кер. проекту В. О. Огнев'юк; наук. ред. Г. В. Беленька; авт. кол.: Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, В. М. Вертугіна та ін. – К.: Київ.ун-т ім.Б.Грінченка, 2016. – 352с.
2. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі: підручник / Г. В. Сухорукова, О. О. Дронова, Н. М. Голота, Л. А. Янцур. – К.: СЛОВО, 2011. – 376 с.
3. Романюк І. А. Музичне виховання. Організація роботи у дошкільному навчальному закладі: навчально-методичний посібник / І. А. Романюк. – Тернопіль : Мандрівець, 2014. – 280 с.
4. Шульга Л. М. Барвіста радість. Розвиток творчих здібностей у дітей дошкільного віку на заняттях із малювання. 3-є вид., виправ. й доп. / Л. М. Шульга. – Методичний посібник. Запоріжжя: ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2017. – 336 с.
5. Школа ігромайстерності: Метод. матеріал / М. Шуть. – К.: Видавничий дім «Шкільний світ»: Видавництво Л. Галіцина, 2006. – 128 с. – (Б-ка «Шкільного світу»).

### *Додаткова:*

1. Барб-Галль Франсуаза. Як розмовляти з дітьми про мистецтво [Текст] / пер. з франц. Софії Рябчук. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2014. – 192 с.
2. Семенов О. С. Формування творчо спрямованої особистості старшого дошкільника у позашкільному навчальному закладі: монографія /Олександр Сергійович Семенов. – Луцьк: ПДВ «Твердиня», 2017. – 520с.
3. Половіна О. А. Інтегративна функція мистецтва у формуванні творчої особистості дитини / Половіна Олена Анатоліївна // Мистецтво та освіта: Науково-методичний журнал – Київ, «Педагогічна думка». – 4 (90), 2018. – С. 22-26.
4. Половіна О. Мистецька освіта дошкільників: не відтворювати, а творити / Олена Половіна // Вихователь-методист дошкільного закладу. – № 1 – 2019. – С.15-22
5. Половіна О. Свято: розважати чи розважатися? / Олена Половіна // Вихователь-методист дошкільного закладу. – № 1 – 2019. – С.57-61
6. Половіна О. Мистецька освіта дошкільників: свобода, творчість, інтеграція / Олена Половіна // Дошкільне виховання. – № 5 – 2019. – С.3-8
7. Половіна О. А., Кондратець І. В. Нові підходи до формування художньо-практичної компетентності майбутніх вихователів / О. А. Половіна, І. В. Кондратець Народна освіта: Електронне наукове фахове видання Випуск №2(38), 2019 р. Розділ «Педагогічна наука». – Режим доступу: [https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page\\_id=5789](https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=5789)
8. Половіна О. Мистецька освіта сьогодні: синтез підходів / Олена Половіна // Дошкільне виховання. – № 12 – 2019. – С.3-8

## 7. Навчально-методична карта дисципліни «Арт освіта дітей дошкільного віку» ДО (2.0)

Разом – 180 год. (6 кредитів), із них 28 год. – лекції, 56 год. – семінарські заняття, 54 год. – самостійна робота, екзамен – 30 год.

Модулі	I			II			III			IV									
Назва модуля	ФОРМУВАННЯ МИСТЕЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ			МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ АРТ ОСВІТИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ			ТЕАТРАЛЬНА ПЕДАГОГІКА			МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЯК СКЛАДНИК АРТ ОСВІТИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ									
Кільк. балів за модуль	Мах - 78			Мах - 133			Мах - 79			Мах -92									
Лекції	1	2	3	4-5	6-7	8	9	10	11	12	13	14							
Теми лекцій (14 балів)	Арт освіта як базис формування фахової компетентності майбутніх вихователів	Формування у дітей дошкільного віку компетентності за освіт. лінією «Дитина у світі культури»	Мистецтво як інтегратор в освіті дітей дошкільного віку	Методи та форми організації арт освіти дітей дошкільного віку	Технологія образотворення		Особливості самостійної художньої діяльності дітей у ЗДО	Мистецтво театру як засіб формування особистості	Формування акторської майстерності майбутніх вихователів	Особливості розвитку акторських здібностей у дітей дошкільного віку	Педагогічний супровід музичної діяльності дітей дошкільного віку	Музичний супровід фрагментів життєдіяльності дітей дошкільного віку	Свята і розваги для дітей дошкільного віку						
Теми семінарських занять (28 балів) + робота на сем. зан.	Види мистецтва	Формування культури майбутнього вихователя	Розвиток творчих здібностей особистості	Реалізація принципу інтеграції в арт освіті дітей дошкільного віку 4 год.	Специфіка проведення екскурсій мистецького спрямування з дітьми дошкільного віку 4 год.	Організація творчих проєктів у ЗДО 4 год.	«Free painting» (вільне малювання) в арт освіті дітей дошкільного віку 4 год.	Конструктивне образотворення	Пластичне образотворення 4 год.	Секрети живопису 4 год.	Педагогічні умови здобування арт освіти дітьми з особливими потребами 4 год.	Особливості театральної діяльності в закладі дошкільної освіти	Дикція та робота над голосом	Сценічна пластика та координація тіла	Акторська техніка	Формування основ акторської майстерності у дітей дошкільного віку 4 год.	Особливості навчання гри на дитячих музичних інструментах 4 год.	Організація музичної гри з дітьми дошкільного віку	Особливості планування, організації та проведення свят і розваг у сучасному ЗДО
Види поточного контр.	<b>МКР № 1 25 балів</b>			<b>МКР № 2-3 50 балів</b>			<b>МКР № 4 25 балів</b>			<b>МКР № 5-6 50 балів</b>									
Підсумк. контр. ЕКЗ. – 40 балів	Максимальна кількість балів за навчальну дисципліну – 382. Коефіцієнт до розрахунку (без екзамену) – 382:60=6,36. Розрахунок 382:6,36= 60 балів; екзамен – 40 балів; усього 100 балів; оцінка за шкалою – А.																		

